

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา

การบริการด้านงานทะเบียนและการขออนุญาตเป็นภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการดำเนินการตามที่กฎหมายบางฉบับกำหนดไว้แต่เดิม หรืออำนาจที่ได้รับการถ่ายโอนมาจากหน่วยงานอื่น ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องให้บริการแก่ประชาชน โดยครอบคลุมทั้งงานทะเบียนและการขออนุญาต อาทิ งานทะเบียนพาณิชย์ การขออนุญาตก่อสร้างอาคาร ใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เป็นต้น ซึ่งจัดเป็นบริการสาธารณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดูแล และรับผิดชอบให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

ดังนั้น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการกิจการตามอำนาจหน้าที่ได้อย่างถูกต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย อันจะทำให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณะได้อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมกัน จึงได้จัดทำมาตรฐานการบริการงานทะเบียน และการขออนุญาตฉบับนี้ขึ้น โดยรวบรวมกฎหมายต่างๆ ที่ให้อำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริการงานทะเบียน และการขออนุญาตในปัจจุบัน ซึ่งนอกเหนือจากการรวบรวมกฎหมายต่างๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ในมาตรฐานฉบับนี้ ยังได้กล่าวถึงบุคคลที่มีอำนาจในการออกใบอนุญาต รายละเอียดขั้นตอนในการดำเนินการ เอกสารหลักฐานประกอบการขออนุญาตผู้รับผิดชอบในแต่ละขั้นตอน ระยะเวลาการดำเนินการ อัตราค่าธรรมเนียม และแบบพิมพ์ต่างๆ ตามที่กฎหมายแต่ละฉบับกำหนดโดยอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับด้านการทะเบียนและการอนุญาตได้บัญญัติไว้ตามกฎหมาย ดังนี้

- พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

“มาตรา 67 ภายใต้งบบังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

(9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

- พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

“มาตรา 50 ภายใต้อำนาจแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

(9) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

มาตรา 53 ภายใต้อำนาจแห่งกฎหมาย เทศบาลเมืองมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

(1) กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา 50

มาตรา 56 ภายใต้อำนาจแห่งกฎหมาย เทศบาลนครมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

(1) กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา 53

- พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(9) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

มาตรา 16 ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

(30) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

(31) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา 17 ภายใต้อำนาจมาตรา 16 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

(28) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

(29) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

1.2 วัตถุประสงค์

มาตรฐานการบริการงานทะเบียนและการขออนุญาตนี้ จัดทำขึ้นเพื่อ

1. เป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถให้บริการด้านงานทะเบียนและการขออนุญาตในภารกิจที่กฎหมายกำหนดและที่ได้รับการถ่ายโอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณะด้านงานทะเบียนและการขออนุญาตจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมีมาตรฐาน โปร่งใส ตรวจสอบได้

1.3 ขอบเขตของมาตรฐาน

มาตรฐานฉบับนี้ ใช้สำหรับการบริการงานทะเบียนและการขออนุญาตขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายบัญญัติไว้ โดยเกี่ยวข้องกับงานที่ต้องมีการแจ้งและ/หรือการอนุญาต โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่จะไม่รวมงานทะเบียนบางอย่างหรือบางประเภท อาทิเช่น งานทะเบียนราษฎร ทะเบียนสัตว์พาหนะ เป็นต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการควบคุม กำกับ การปฏิบัติงานด้านการทะเบียนพาณิชย์และการอนุญาตในส่วนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบ สามารถปฏิบัติงานให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยงานทะเบียนเป็นการรับแจ้งการประกอบการ ซึ่งมีการกำหนดขอบเขตของกิจการที่ต้องจดทะเบียนไว้ ส่วนการออกใบอนุญาต เป็นการควบคุมกิจการที่มีผลกระทบต่อชุมชนหรือสภาพสังคมในชุมชนจึงต้องจดทะเบียน โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่างๆ เพื่อประกอบการพิจารณาออกใบอนุญาตด้วย โดยในมาตรฐาน จะกล่าวถึงเฉพาะการปฏิบัติงานในการอนุญาตเท่านั้น จะไม่รวมถึงการควบคุมหรือการออกคำสั่งอื่นๆ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการตามกฎหมายประกอบด้วย อนึ่ง สำหรับระยะเวลาการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องในมาตรฐานนี้ ได้ดำเนินการปรับลดระยะเวลาการปฏิบัติงานลง 30 - 50% ตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และหนังสือ

กระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0810.3/ว 1105 ลงวันที่ 29 มีนาคม 2547 เรื่อง ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ
แนวทางและวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในกรณีที่มีการแก้ไข เปลี่ยนแปลงกฎหมาย ข้อกำหนด หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปฏิบัติที่
เกี่ยวข้องกับการทะเบียน และการขออนุญาต ให้พิจารณาปรับใช้มาตรฐานนี้โดยไม่ขัดแย้งกับ
กฎหมาย

1.4 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456
2. พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478
3. พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2478
4. พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493
5. พระราชบัญญัติการควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. 2493
6. พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499
7. พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507
8. พระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. 2509
9. พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522
10. พระราชบัญญัติสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. 2528
11. พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. 2535
12. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535
13. พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
พ.ศ. 2535
14. พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535
15. พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2542
16. พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. 2543